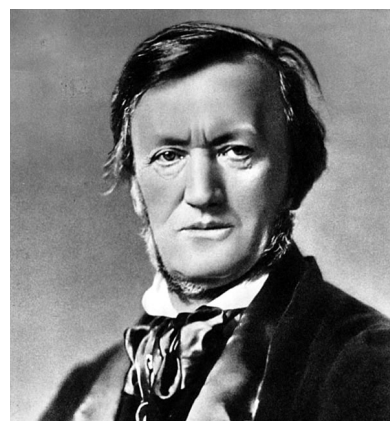

3.6 Το μουσικό δράμα του Richard Wagner (1813-1883)

Η μουσική του Βάγκνερ είναι πλούσια σε εκφραστική δύναμη, έντονα παραστατική, δέσποζε τον 19ο αιώνα και χώρισε τον μουσικό κόσμο σε αντικρουόμενες παρατάξεις. Ο Βάγκνερ αποτελεί σημείο τομής στην ιστορία της μουσικής διότι, μεταξύ άλλων, δημιούργησε ένα καινούριο είδος μουσικής πολύ κοντά στην όπερα, το λεγόμενο “μουσικό δράμα”. Σημαντικά χαρακτηριστικά του μουσικού δράματος και της τέχνης του Βάγκνερ γενικά είναι:

- η καθιέρωση της μουσικής απαγγελίας (sprechgesang), η οποία είναι κάτι μεταξύ ρετσιτατίβο και καθαρής μελωδίας, δεν έχει ρίμα και η συνοδεία της δεν αποτελείται πια μόνο από συγχορδίες, αλλά έχει και μικρά ορχηστρικά μέρη.
- καθιερώνεται η χρήση του leitmotiv⁸.
- αυξάνεται η ορχήστρα σε αριθμό οργάνων, με την είσοδο νέων (π.χ. άλτο όμποε, μπάσο τρομπόνι, τούμπα).
- εκμετάλλευση της χροιάς των οργάνων (χρήση μπάσο κλαρινέτου, αγγλικού κόρνου, κοντραφαγκότου).

Από το 1872 έως το 1876 χτίστηκε υπό τις οδηγίες του συνθέτη στην πόλη Bayreuth ένα θέατρο ειδικά φτιαγμένο για τις παραστάσεις όπερας του συνθέτη. Στο θέατρο αυτό για πρώτη φορά τα καθίσματα της πλατείας είχαν αμφιθεατρική κλίση και δημιουργήθηκε μέρος για την ορχήστρα μπροστά και κάτω από την σκηνή.

Οι σημαντικότερες όπερες του Βάγκνερ είναι: “Ο ιπτάμενος Ολλανδός”, “Tannhauser”. “Lohengrin”, “Τριστάνος και Ιζόλδη”, “Οι Αρχιτραγουδιστές της Νυρεμβέργης”, “Parsifal” και η τετραλογία “Το δαχτυλίδι των Νυμπελούνγκεν”, η οποία περιλαμβάνει τα έργα “Ο χρυσός του Ρήνου”, “Η Βαλκυρία”, “Ζήγκφριντ” και “Το λυκόφως των θεών”.

---

⁸ leitmotiv = καθοδηγητικό μοτίβο. Σύντομο αρμονικό και μελωδικό μοτίβο για να περιγράψει όχι μόνο τους χαρακτήρες αλλά και τις συγκινήσεις των πρωταγωνιστών.